

Þróunarsjóður grunnskóla í Garðabæ

Lokaskýrsla verkefnis 2023-2024

„Eru ekki allir sexý?“ Kynfræðsluefni fyrir unglíngastig

Inngangur

Undanfarin ár hefur verið kallað eftir meiri kynfræðslu fyrir börn og unglíngastig, ekki síst frá þeim sjálfum og er mikilvægt að börn og ungmenni fái kynfræðslu og læri um samskipti, sambönd og kynlíf. Slík fræðsla er líkleg að leiði til aukinnar þekkingar á kynheilbrigði hjá börnum og unglíngum sem og þjálfar þau í að setja og virða eigin mörk sem og annarra. Einnig er mikilvægt að börn fái fræðslu um kynhneigðir, kynvitund og kyntjáningu en slík fræðsla er líkleg að leiði til aukins skilnings á fjölbreytileikanum, stuðli að umburðarlyndi og vinni gegn fordómum. Hingað til hefur ekki verið nægilega markviss kynfræðsla í grunnskólum Garðabæjar. Í skólastarfi sem og lífinu öllu skiptir kynheilbrigði og vellíðan barna og unglíngastiga miklu máli varðandi velferð þeirra. Með því að leggja áherslu á og efla kunnáttu nemenda á sviðum kynheilbrigðis, um hvað sé eðlilegt/óeðlilegt, gott/vont, rétt/rangt og hvað beri að varast og hvernig, getur skipt sköpum í geðheilsu sem m.a. skilar sér í betri vellíðan og farsæld nemenda.

Markmið /verkefnið í hnotskurn: Markmið verkefnisins var að útbúa verkefnabanka og áætlanir sem tengjast kynfræðslu fyrir nemendur á unglíngastigi. Með því að búa til kennsluefni þar sem hægt er að nálgast hugmyndir af kennslustundum, glærur og verkefni um efni sem snýr að ýmsum þáttum er varðar kynheilbrigði barna og unglíngastiga eru meiri líkur á að fræðslan fari fram, sem þar með stuðlar að velferð nemenda og vellíðan. Við teljum að þetta verkefni sé góð viðbót við það faglega starf sem nú þegar fer fram í skólanum en samkvæmt skólastefnu Garðabæjar er lögð áhersla á fræðslu, forvarnir, sjálfsþekkingu nemenda og samskiptahæfni sem eru allt lykilþættir í kynheilbrigði barna og unglíngastiga. Fellur þetta verkefni því einkar vel undir skólastefnu bæjarins.

Undirbúningur og samstarf: Undirbúningur og vinna við verkefnið hófst fljótlega í upphafi skólaársins 2023-2024. Verkefnastjórar funduðu um haustið og ákváðu í sameiningu hvaða þemu eða þætti ætti að einblína á í kennsluefninu í því skyni að ná yfir það mikilvægasta sem börn og unglíngastig þurfa að vera meðvituð um þegar kemur að kynheilbrigði þeirra. Því næst var farið af stað með að lesa sér til um og afla upplýsinga um þá þætti sem valdir voru. Ákveðið var að verkefnastjórar myndu skipta með sér þáttum og vinna hver fyrir sig en hittast reglulega og bera saman bækur sínar.

Lýsing á framgangi verkefnisins: Þegar verkefnastjórar voru búnir að setja niður þá þætti sem ákveðið var að hafa í kennsluefninu fór af stað vinna við það að útbúa kennslustundir, glærur og verkefni sem sneru að hverju viðfangsefni fyrir sig. Ákveðið var að búa til stuttar leiðbeiningar eða tillögu að kennslustund undir

hverju þema, glærupakka til að nýta í innlögn og nokkur verkefni sem auðvelt er fyrir kennara eða aðra að grípa í þegar vinna á með kynheilbrigði innan bekkja eða með hóp nemenda. Í byrjun árs 2024 hittust verkefnastjórar og fóru saman yfir hver staðan væri, hvaða sýn þeir hefðu á fyrirkomulag kennslustunda og hverskonar verkefni væru orðin til hjá þeim. Ákveðið var að safna öllu efninu saman inn á Google Drive í því skyni að auðvelda kennurum eða öðru starfsfólki að nálgast efnið og deila því til nemenda.

Framkvæmd á verkefninu: Framkvæmd á verkefninu gekk vel. Vinna hófst strax um haustið 2023 við að prófa kennsluefni og verkefni með unglingum Sjálandsskóla og varði sú vinna fram á vor árið 2024. Ekki náðist að keyra í gegn allar kennslustundirnar með nemendum en það efni sem prófað var vakti upp skemmtilega umræðu í nemendahópnum. Einnig var gaman að sjá hversu mikið þau þorðu að spyrja um efnið og tengdum við það helst við það að búið væri að opna umræðuna með þeim í öruggu umhverfi, sem okkur fannst dýrmætt.

Hindranir og frávik frá upphaflegri áætlun: Áætlunin sem sett var fram í upphafi stóðst að mestu en vegna anna í öðrum verkefnum hefðu verkefnastjórar viljað hittast oftár til að taka stöðuna. Vinnan fór að mestu fram hjá hvorum verkefnastjóra fyrir sig en undir lokin komu þeir saman til að fara yfir efnið og samræma, setja verkefnið inn á drifið og flokka það niður eftir þeim. Það ferli tók aðeins lengri tíma en búist var við í fyrstu og stóð vinnan við verkefnið því yfir aðeins lengur inn í vorið en gert var ráð fyrir í upphafi. Þrátt fyrir þessa töf náðist að prófa ýmis verkefni með nemendum á skólaárinu þar sem vel tókst til.

Árangur verkefnis: Það er mat verkefnastjóra að verkefnið hafi tekist vel til og erum við stoltar af kennsluefninu sem við höfum sett saman og unnið með síðustu vikur og mánuði. Ferlið er búið að vera skemmtilegt og lærdómsríkt og mun klárlega nýtast okkur í áframhaldandi vinnu okkar með börnum og unglingum. Búið er að prófa nokkuð af verkefnum með nemendum á unglingastigi og hefur sú vinna gengið mjög vel og nemendur tekið verkefnunum vel.

Afurðir verkefnisins: Afrakstur þessa þróunarverkefnis er kennsluefni með kennslustundum, glærum og verkefnum sem tengist kynheilbrigði sem við höfum prófað og munum halda áfram að nota í starfi okkar með unglingum í Sjálandsskóla. Einnig vonumst við til að efnið muni nýtast fleiri kennurum eða öðru starfsfólki sem starfa með unglingum innan grunnskóla bæjarins.

Uppgjör kostnaður

Heildarupphæð styrks: 846.000 kr.

Sundurliðun á ráðstöfun styrksins:

Dagsetning	Kostnaðarliður	Upphæð
7.6.2024	Laun verkefnastjóra (Rósa Siemsen)	423.000 kr.
7.6.2024	Laun verkefnastjóra (Sólveig K. Engilbertsdóttir)	423.000 kr.

Lokaorð: Sú áhersla sem lögð hefur verið á aukna kynfræðslu meðal barna og unglunga kemur ekki síst frá börnunum sjálfum. Markmiðið með verkefninu var að skapa aðgengilegt kennsluefni sem snýr að ýmsum þáttum er varðar kynheilbrigði barna og unglunga fyrir kennara og starfsfólk sem starfar á efsta stigi

grunnskóla Garðabæjar. Teljum við að með aðgengilegu efni séu meiri líkur á því að fræðslan fari fram í öruggu umhverfi undir handleiðslu starfsfólks skólanna sem nemendur þekkja og treysta. Okkar von er að ávinningurinn af notkun verkefnisins og þar með aukinni og markvissari kynfræðslu verði vellíðan nemenda betri, þeir öðlist sterkari sjálfsmynd, upplifi aukið jafnrétti, kynheilbrigði og velferð. Áætlað er að kynning á verkefninu fari fram á Menntadegi Garðabæjar haustið 2024.

---

dags. nafn verkefnisstjóra

---

dags. nafn skólastjóra ábyrgðarskóla

Viðauki

Mynd frá leirverkefnum nemenda í 9. bekk – Kynfæri úr leir.

“ERU EKKI ALLIR SEXÝ?”

KYNFRÆÐSLUEFNI FYRIR
UNGLINGA

